

فصل ۱۶

ادوات خاک ورزی ثانویه

همانطورکه قبلاً گفته شد خاکورزی ثانویه در عمق کمتری از خاک انجام می‌گیرد، موجب ترم شدن بیشتر خاک می‌شود، خاک را ترازو و فشرده می‌کند، موجب بسته شدن محفظه‌های هوا می‌شود، علفهای هرز را از بین می‌برد و در ذخیره رطوبت خاک کمک می‌کند. ادوات مهمی که برای احرای خاکورزی ثانویه مورد استفاده قرار می‌گیرند عبارتند از: (۱) کولتیوارهای مزرعه، (۲) کولتیوارهای مخصوص کشت ردیفی گیاهان (وجین‌کنها)، (۳) هرسها (پنهانها)، (۴) ماله‌ها و (۵) غلطکها. از آنجاییکه کولتیوارهای مخصوص کشت ردیفی محصولات برای از بین بردن علفهای هرز و سلمشکنی بین ردیفهای گیاهان بکار می‌روند، این کولتیوارها در فصل ادوات وجین و سلمشکنی شرح داده خواهند شد.

کولتیوارهای مزرعه

کولتیوارهای مزرعه برای تهیه بستر بذر، کنترل علفهای هرز، آیش نابستانه، خاکورزی پوشش‌دار و ناهموار کردن مزرعه به منظور افزایش جذب رطوبت و جلوگیری از فرسایش آبی و بادی خاک مورد استفاده قرار می‌گیرند.

کولتیوارهای مزرعه مانند هرسهای بشقابی خاک را فشرده نمی‌کنند و وقتی به تیغه‌های پنهان عازی مجهز باشند برای از بین بردن علفهای هرز پایا مناسب‌ترند.

کولتیوارهای مزرعه و گاوآنهای جیزل، دارای ظاهر و طرز کار مشابهی هستند. اما کولتیوارهای مزرعه عموماً ارزان‌تر و سیکتر از گاوآنهای جیزل بوده و برای شرایط کار آسانتر مورد استفاده قرار می‌گیرند (شکل ۱ - ۱۶).

هنگامی که وضعیت خاک اجازه دهد، در مواردی خاص، کولتیوارهای مزرعه می‌توانند حاچگزین گاوآنهای جیزل و برگردان دار شده و برای احرای خاکورزی اولیه و همچنین

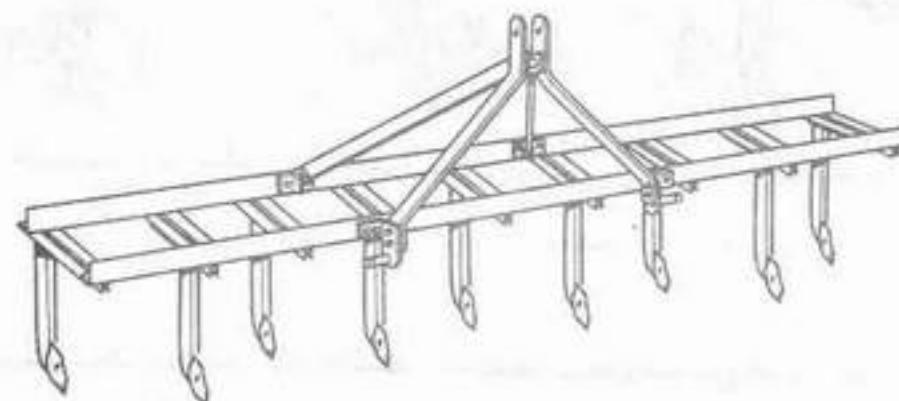
عرض کارکولتیواتورهای مزرعه معمولاً از ۵/۷ متر در انواع مختلف متفاوت می‌باشد. کولتیواتورهای مزرعه در انواع سوار و کشی وجود دارد. قبلاً "نم شده است مورد استفاده قرار می‌گیرند. به طور نمونه، برای تهیه بستر بذر در پائیز یا استفاده در مزارعی که شخم بهاره خورده‌اند، استفاده از آنها پس از اینکه ساقه‌ها یا کلشهای باقی‌مانده در سطح خاک، کاوآهن چیزی یا دیسک زده شدند، و استفاده از آنها در عملیات آش نابستانه پس از استفاده از گاوآهن بشقابی عمودی (تیلر بشقابی)، گاوآهن چیزی یا گاوآهن پنجه‌غازی عریض^۱ و عملیات مشابه.

کولتیواتورهای مزرعه، بیشتر بقایای کیاهی را در سطح خاک به جای گذارده یا آنها را تا عمق چند سانتیمتری با خاک‌سطحی مخلوط می‌کنند. هنگامی که از تیغه‌های دندانهای استفاده شود، سطح خاک معمولاً پشتهدار، ناهموار و باز به جای می‌ماند، لذا نفوذ آب در خاک افزایش یافته و باد بر دگی خاک و آبدی سطحی کاهش می‌یابد.

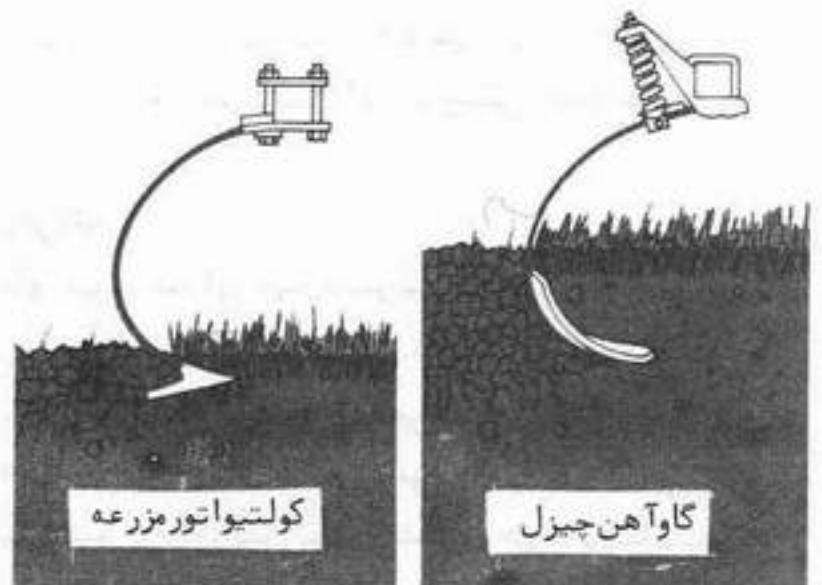
از کولتیواتورهای مزرعه می‌توان برای احیاء چراک‌ها استفاده نمود، همچنین برای هم‌زمان نرم کردن خاک و کشت بذر، بعضی از آنها را می‌توان به واحدهای کارنده مجهز نمود.

عمل کولتیواتورهای ساقه سخت و ساقه فتری نرم کردن خاک است، ولی این کولتیواتورها علفهای هرز یا خاشاکی را که در اثر شخم با گاوآهن به زیر خاک رفته است بالا می‌آورند. لذا باید از این کولتیواتورها در زمانی که تازه شخم شده است استفاده نمود. گردد، مگر اینکه لازم باشد علفهای هرز به سطح خاک آمده و در مجاورت سور آفتان از بین بروند.

تیغه‌های کولتیواتورهای مزرعه در انواع متفاوتی وجود دارند. تیغه‌های بیلجه‌ای دو سر که برای دوام بیشتری تواندروته شوند، معمولترین نوع در تقاطع مختلف محسوب می‌شوند. پنجه‌غازی‌های با عرض ۵/۱۱ تا ۲۰/۱۱ سانتیمتر برای شرایط دیگر ترجیح داده می‌شوند.

شکل ۱-۶-۲: یک کولتیواتور مزرعه سوار با ساقه سخت.

شکل ۱-۶-۱: کولتیواتورهای مزرعه در شرایط ۹ سانتیمتری بگارمی‌رونده. (تفاوت بین کولتیواتور مزرعه و گاوآهن چیزل).

تیغه‌های نمونه و معمولی که در شکل ۵-۱۶ نشان داده شده است عبارتند از:

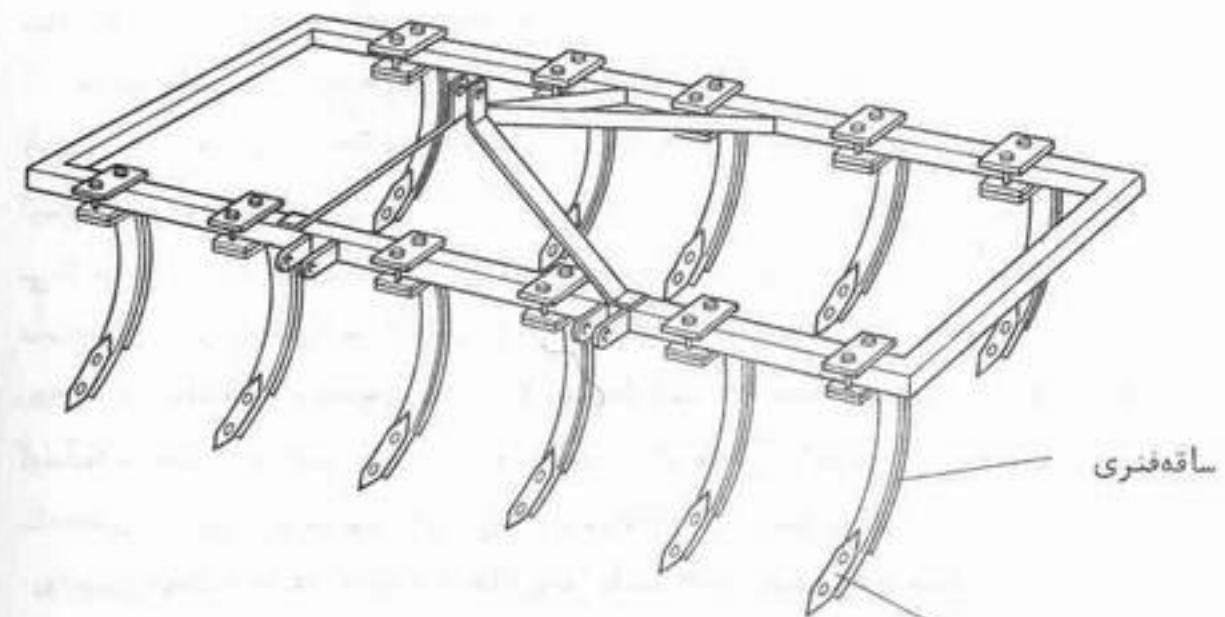
تیغه باریک دوسر یونجه^۱ برای اصلاح مزارع یونجه.

تیغه بیچله‌ای دوسر^۲ ۴/۴×۲۶ سانتیمتری، برای خاکورزی معمولی، زمین سخت، خاکورزی پائیزه یا نفوذ عمیق توصیه می‌شود.

تیغه‌های پنجه غازی ۱۱/۴ و ۱۶/۵ سانتیمتری، برای تهیه بستر بذر و خاکورزی معمولی.

تیغه‌های پنجه غازی ۹/۲ و ۲۵/۴، ۲۲/۹ سانتیمتری، برای از بین بردن علفهای هرز پایا و تهیه ظرف بستر بذر استفاده می‌شوند. پنجه‌غازیها باید یکدیگر را بپوشانند تا عمل قطع ریشه‌های علفهای هرز به خوبی و به طور کامل انجام گیرد.

تنظیم عمق در کولتیواتورهای مزرعه به وسیله چرخها و یا دستگاه تنظیم عمق هیدرولیک تراکتور انجام می‌گیرد.

تیغه قابل تعویض دوسر

شکل ۵-۱۶: یک کولتیواتور مزرعه سوار با ساقه فنری

شکل ۵-۱۶: تیغه‌های نمونه کولتیواتورهای مزرعه.

شکل ۵-۱۷: طرز گار ساقه‌های مختلف کولتیواتور مزرعه.

1- Reversible Alfalfa Point

2- Double-Point, Reversible Shovel

هرس بشقابی (دیسک)

برای انواع سیک واژه ۲۱/۸ نا ۲۵/۴ سانتیمتر برای انواع سنگین متغیر است. مقطع محور بشقابها معمولاً "چهارگوش یا دایره شکل بوده و سوراخ وسط بشقابها مربع شکل می‌باشد. بین بشقابها قسمتهایی شبیه به قرقه از آهن یا جدن قرار دارد. چند بشقاب که بر روی یک محور مشترک سوار شده‌اند یک گروه بشقابها^۱ نامیده می‌شود (شکل ۶-۱۶). در نقاط معینی روی محور بشقابها، یاتاقانهای قرار داده شده است. این یاتاقانها برای سهولت در حرکت چرخشی بشقابها است. داخل این یاتاقانها معمولاً "به گرس آغشته شده، و در بعضی از انواع آنها نیاز به روغنکاری می‌باشد.

هر گروه بشقابها توسط پایه‌هایی که بر روی اکسل یاتاقانهای آن قرار گرفته به شاسی محکمی متصل می‌باشد. شاسی هر گروه بشقابها، به‌نوبه‌خود به شاسی اصلی متصل می‌شود.

انواع هرسهای بشقابی

هرسهای بشقابی معمولاً "به دو دسته متمایز هرسهای بشقابی سوار و هرسهای بشقابی کشی با چرخ یا بدون چرخ تقسیم می‌شوند. در میان هر دو از این دو دسته چهار نوع مهم به شرح زیر وجود دارند:

- ۱- هرسهای بشقابی یک زانوئی^۲
- ۲- هرسهای بشقابی تندوم^۳ (دو زانوئی)
- ۳- هرسهای بشقابی افست^۴
- ۴- هرسهای بشقابی شخم کن^۵

هرسهای بشقابی سوار

هرسهای بشقابی سوار به اتصال سه نقطه تراکتور متصل می‌شوند و دارای قابلیت مانور ریاضی می‌باشد (شکل ۶-۷). عمق کار توسط هیدرولیک تراکتور و زاویه بشقابها کنترل می‌گردد. هرسهای بشقابی سوار شامل انواع یک زانوئی، تندوم و افست می‌باشد.

1- Disk Gang

2- Single-Action Disk Harrows

3- Tandem or Double-Action Disk Harrows

4- Offset Disk Harrows

5- Plowing Disks

کمان می‌رود از تیغه‌های بشقابی برای خاکورزی، از زاین سرچشمه گرفته باشد. از هرسهای بسته‌بندی در تمام شرایط مختلف خاک استفاده می‌گردد. هرسهای بشقابی سنگین برای انجام خاکورزی اولیه از قبیل خردکردن زمینهای بایر، قطع کردن و مخلوط کردن بقایای گیاهی سنگین مورد استفاده قرار می‌گیرند.

دیسک زدن ساقه‌های ذرت و سایر بقایای گیاهی سنگین قبل از شخم، سطح خاک را سست کرده، خاشاک را قطع نموده و آنها را با خاک مخلوط می‌کند. این کار موجب پوشاندن بهتر خاشاک هنگام شخم گردیده و خاک نرم بیشتری را برای تماس با خاشاک فراهم می‌آورد که در نتیجه باعث تجزیه سریعتر بقایای گیاهی می‌شود.

خاکورزی ثانویه از قبیل تهیه بستر بذر، آشن تابستانه، مخلوط کردن کودهای شیمیایی و دامی و از بین بردن علفهای هرز به‌وسیله هرسهای بشقابی سبک تا متوسط، یا به‌وسیله هرسهای بشقابی سنگین که به‌طور صحیح تنظیم شده‌اند انجام می‌گیرند.

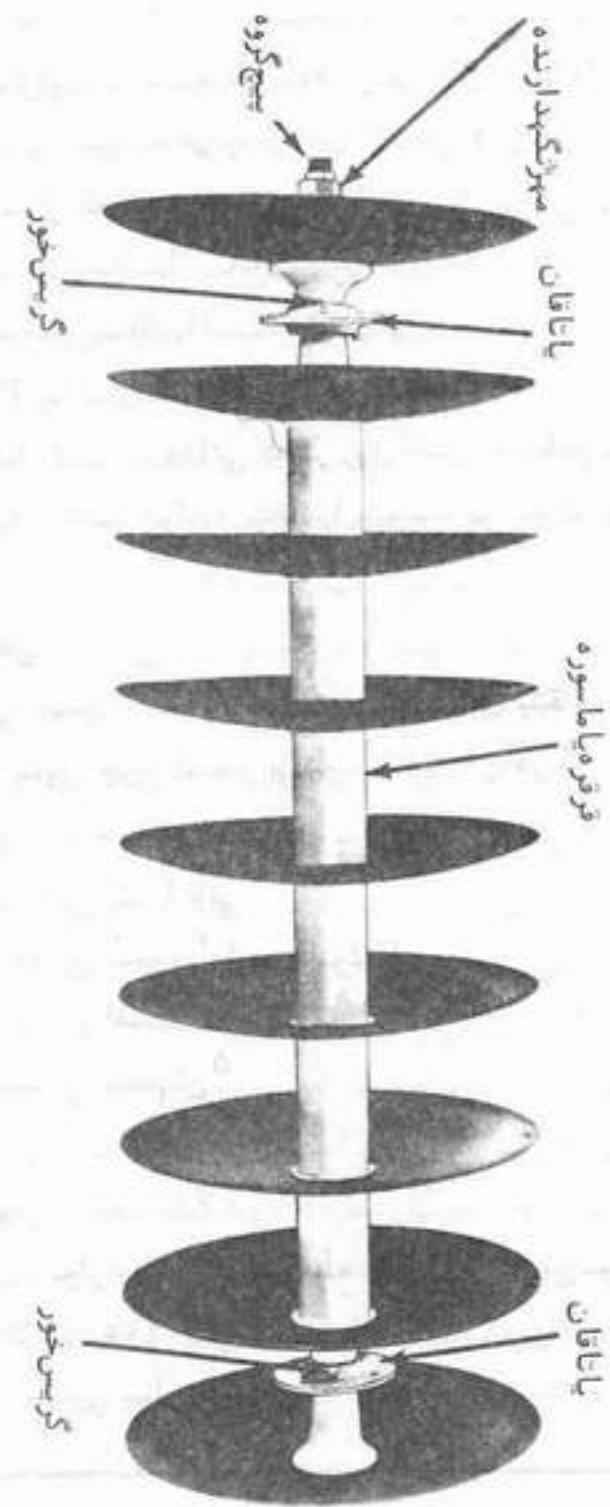
هرسهای بشقابی برای تهیه بستر بذر زمینهایی که در پائیز یا بهار شخم خورده‌اند و برای پوشاندن روی بدراهایی که به صورت دستیا ش کش می‌شوند (از قبیل گدم و جو) مورد استفاده قرار می‌گیرند.

استفاده از هرس بشقابی (دیسک زدن) بعد از شخم، کلوخها را خرد کرده، محفظه‌های هوا را بسته، بقایای گیاهی را با خاک مخلوط کرده و خاک زیر بشقابها را محکم می‌کند تا بستر بذر یکنواخت و صافی بوجود آورد.

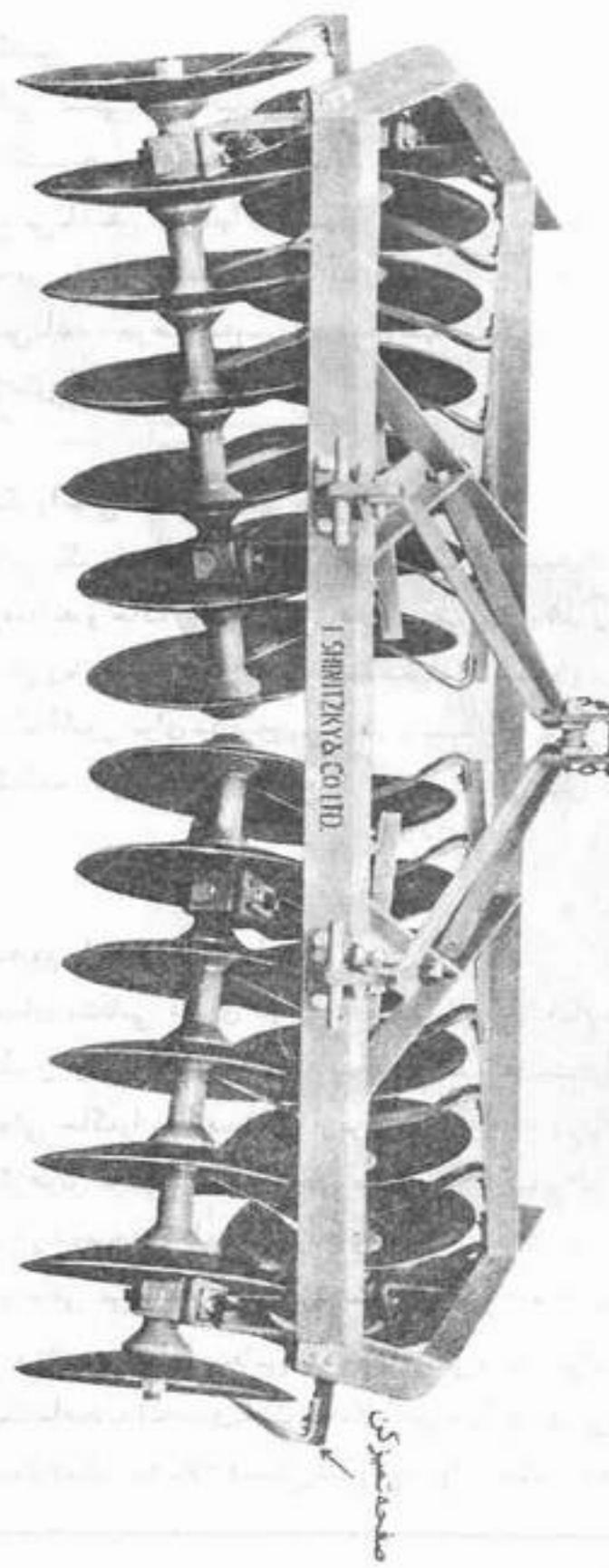
در صورتیکه هرسهای بشقابی دارای وزن و استحکام کافی باشد، می‌توانند در خاکهای غفud کنند که سایر ادوات نمی‌توانند عمل نمایند، و با کمک صفحات تمیزکننده، خاکهای جسینده را نیز قطع کنند. هرسهای بشقابی همچنین برای استفاده در زمینهایی که دارای سگهای زیاد یا کنده‌های درخت می‌باشند مناسبند، زیرا لبه بشقابها می‌توانند بر روی مواعظ بغلطند.

ساختمان هرس بشقابی

ساختمان هرس بشقابی شامل یک شاسی و تعدادی صفحات دور توکود با بشقاب می‌باشد. بشقابها دارای لبه‌های تیز و برندهای بوده و جنس آنها از فولاد است. هر چند عدد بشقاب با فواصل معینی از یکدیگر بر روی یک محور مشترک سوار می‌شوند. فاصله بشقابها از یکدیگر بر روی محور، بسته به نوع هرس بشقابی، از ۲۲/۹ تا ۱۵/۲ سانتیمتر

شکل ۴-۶-۱: یک گروه بشقابهای هرس بشقابی و قسمت‌های مهم آن.

شکل ۷-۶-۱: یک گروه بشقابهای هرس بشقابی بی سوار.

هرسهاي بشقا بي كشى

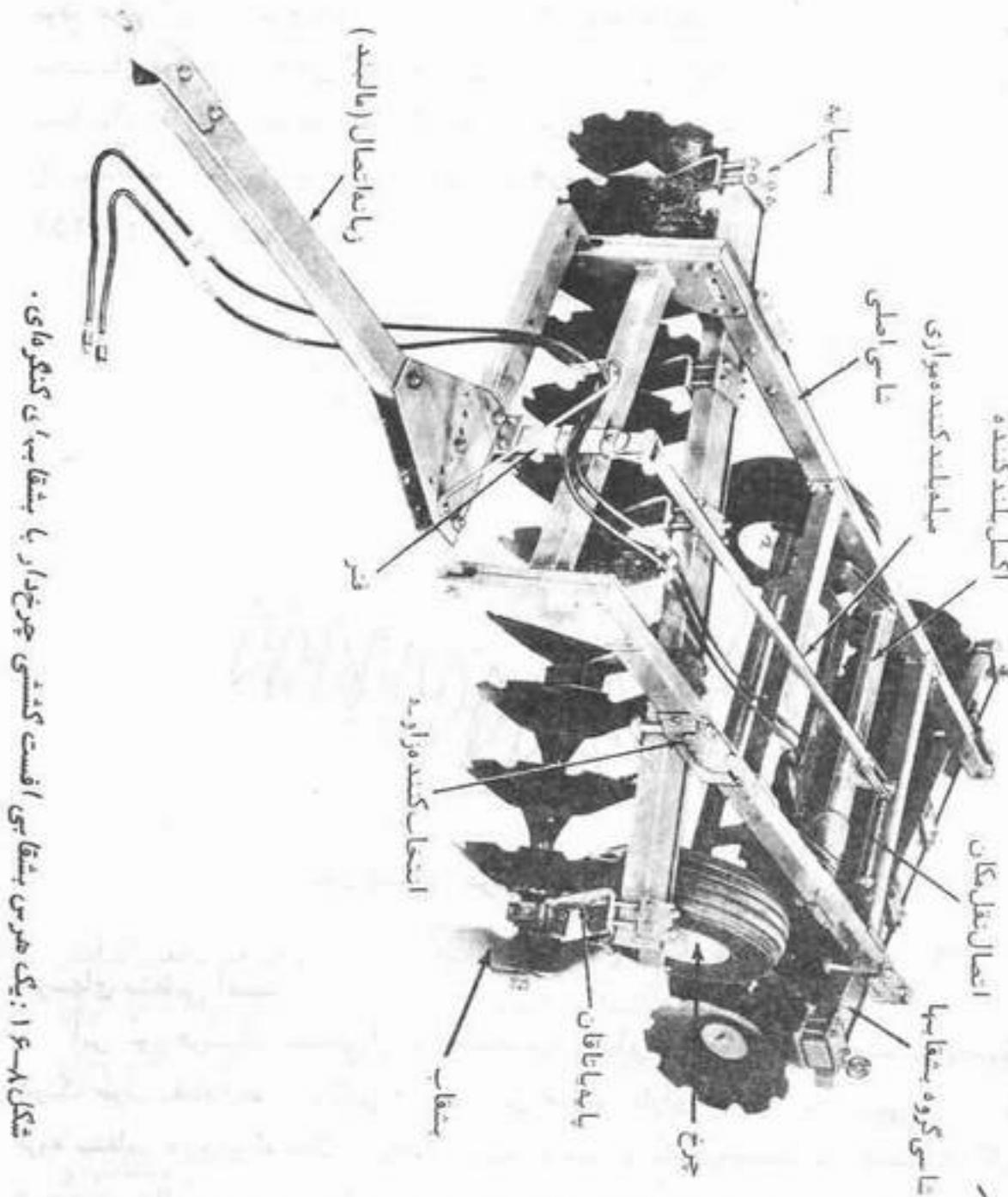
هرسهای بشقابی کشی به مالبند تراکتور متصل شده و در چهار نوع اصلی ذکر شده موجود می‌باشد. اکثر هرسهای بشقابی تندوم و هرسهای بشقابی افست کشی متوسط امروزی دارای جرخ می‌باشند. چرخها، هرسهای بشقابی را در دور زدن و نقل مکان ساده و سریع آنها کمک می‌نمایند. بدین ترتیب، نیازی به بارگردان هرس جهت نقل مکان بین مزارع و جاده‌ها نمی‌باشد. چرخها به وسیله سیلندر هیدرولیکی یا پیچ طویل لنگی دار بالا و پائین می‌روند (شکل ۸-۱۶).

هرسیاه بشقابی یک زانوئی

هرسهای بشقابی یک زانوئی دارای دوگروه بشقاب می‌باشند که از انتها (سربه‌سر) درکنار هم قرار گرفته‌اند و خاک را در جهت‌های مخالف می‌ریزند (شکل ۹-۱۶). استفاده از این نوع هرسها، در زمانه‌ای که منبع قدرت تنها منحصر به اسب و تراکتور کوچک می‌شد، بسیار معمول بود، اما اکنون برای شکافت ستریذر، پشتدها، یا مرزهای آبیاری و اهداف مشابه استفاده می‌گرددند. عرض برش این نوع هرسهای بشقابی بین ۶ تا ۱/۲ متر (۲۵ تا ۴ فوت) می‌باشد.

¹ هرسهای بشقابی تندوم یا افست دوبله (دو زانوئی)

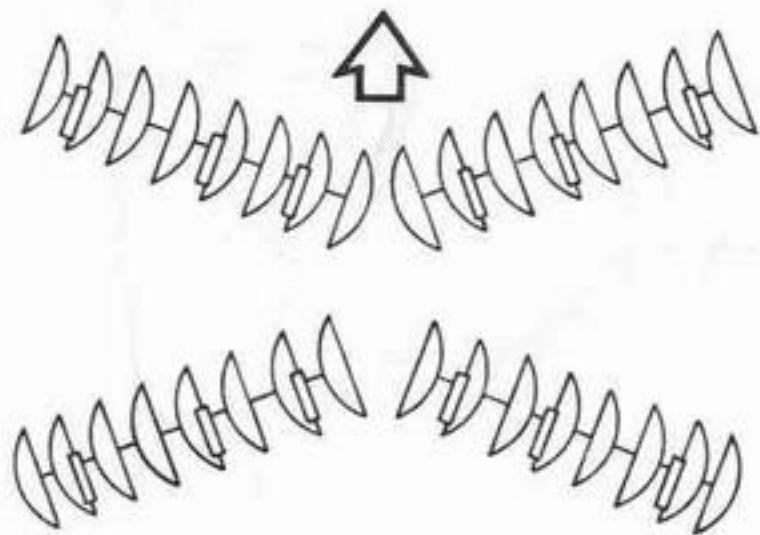
این نوع هرسهای بشقابی دارای دو گروه بشقابهای مخالف الجمیت در جلو، مانند هرسهای بشقابی یک زانوئی، و دوگروه بشقابهای مخالف الجمیت در عقب می‌باشند. دو گروه بشقابهای جلوئی خاکرا به طرف خارج از مرکز هرس ریخته و دوگروه بشقابهای عقبی خاک را به طرف مرکز هرس بر می‌گردانند (شکل ۱۶-۱۵). بنابراین با هر بار عبور هرس از روی زمین، خاک در دو مرحله مخلوط می‌گردد و در مقایسه با کار هرس بشقابی یک زانوئی سطح خاک صاف‌تر باقی می‌ماند. نوار خرد نشده کوچکی از خاک معمولاً "بین هرسهای بشقابی یک زانوئی و اکثر هرسهای بشقابی تندوم باقی می‌ماند. برای ازین بردن این نوار خرد نشده می‌توان یک ساقه‌دانه‌فنبی یا یک ساقه‌گاآهن چیزی (اتصالی میان شکن ۲) به شناسی اکثر هرسها متصل نمود (شکل ۱۶-۱۱). میان شکن را می‌توان به یک پنجه غازی، یک تیغه چیزی

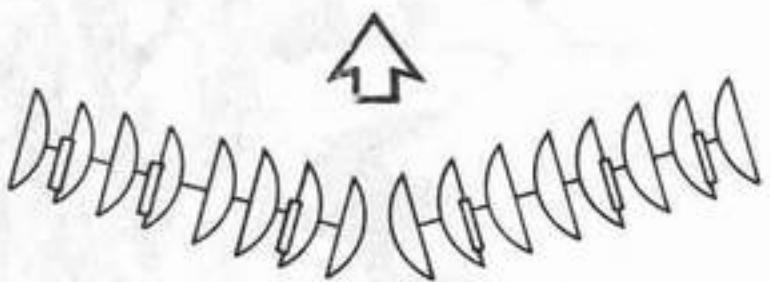
- 1- Double Offset
- 2- Middlebreaker Attachment

درختان باغات میوه می‌سازد، و در بعضی از مناطق این نوع هرسهای بشقابی به نام دیسکهای باغی^۱ معروفند.

یا یک بیلچه پیچ خورده^۱ مجہز نمود. میان‌شکن را می‌توان در موقع کار در زمانهای سخت یا در موقع قطع کردن ساقه‌های ذرت و سایر کلشها و بقایای گیاهی مشابه یا در سایر شرایط سخت باز نمود تا از شکستن آن جلوگیری شود. در بعضی از هرسهای تندوم می‌توان دو گروه بشقابهای جلوشی را طوری تنظیم کرد که آخرین بشقابهای انتهای داخلی دو گروه، یکدیگر را پوشانند (شکل ۱۶-۱۱). عرض برش هرسهای بشقابی تندوم بین ۷/۶ تا ۱/۵ متر (۲۵ تا ۵ فوت) می‌باشد.

شکل ۱۶-۱۰: هرس بشقابی تندوم (دوزانوئی).

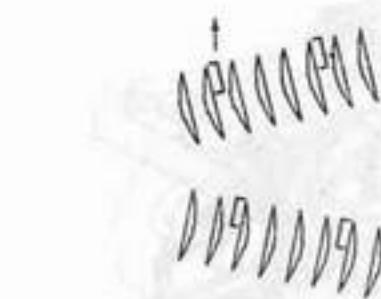

شکل ۱۶-۹: هرس بشقابی یک زانوئی.

هرسهای بشقابی افست ممکن است از نوع سوار، کششی با چرخ برای حمل و نقل آسان‌تر یا کششی بدون چرخ باشند. این هرسها دارای وزن نسبتاً زیادتری در هر فوت از عرض برش می‌باشند، لذا برای خاک‌ورزی اولیه سنگین، مناسب‌ترند و اندازه نوع سوار آنها کاملاً محدود است.

افزایش عرض کار هرسهای بشقابی افست، وزن بیشتر آنها، اندازه بزرگ‌تر بشقابها و در دسترس بودن تراکتورهای قوی‌تر، باعث جایگزینی این هرسها به جای گاوآهن‌های بشقابی در بعضی از مناطق شده است. بعضی از هرسهای بشقابی افست دارای بشقابهایی به بزرگی بشقابهای گاوآهن‌های بشقابی می‌باشند. عرض برش هرسهای بشقابی افست در انواع مختلف متفاوت بوده و بین ۱/۳ تا ۱/۹ متر (۴/۵ تا ۲۵ فوت) می‌باشد.

هرسهای بشقابی افست
این نوع هرسهای بشقابی از این جهت به این نام خوانده می‌شوند که تعامل به حرکت در یک طرف نقطه اتصال تراکتور دارند. این هرسها دارای دو گروه بشقاب می‌باشند، یک گروه بشقاب در جلو که خاک را به یک جهت ریخته، و یک گروه بشقاب در عقب که خاک را درجهت مخالف می‌ریزد (شکل‌های ۱۶-۸، ۱۶-۱۲ و ۱۶-۱۷). این نوع هرسها در هنگام کار معمولاً درست راست (دریشت تراکتور) قرار می‌گیرند (شکل ۱۶-۱۳)، اما انواعی که درست چپ واقع می‌شوند نیز وجود دارد (شکل ۱۶-۱۴). عمل تعامل به حرکت در یک طرف این هرسها، آنها را به مخصوص مناسب کار در زیر شاخه‌های پائین

شکل ۱۶-۱۲: هرس بشقابی افست.

هرسهای بشقابی شخمکن (دیسکهای شخمکن)

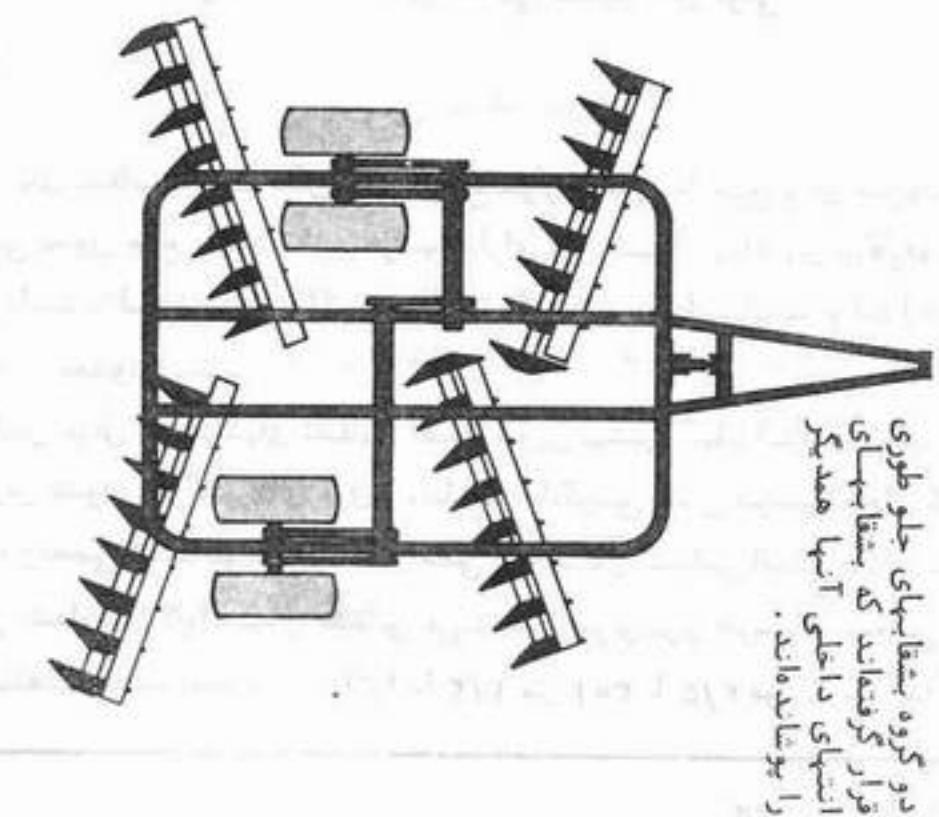
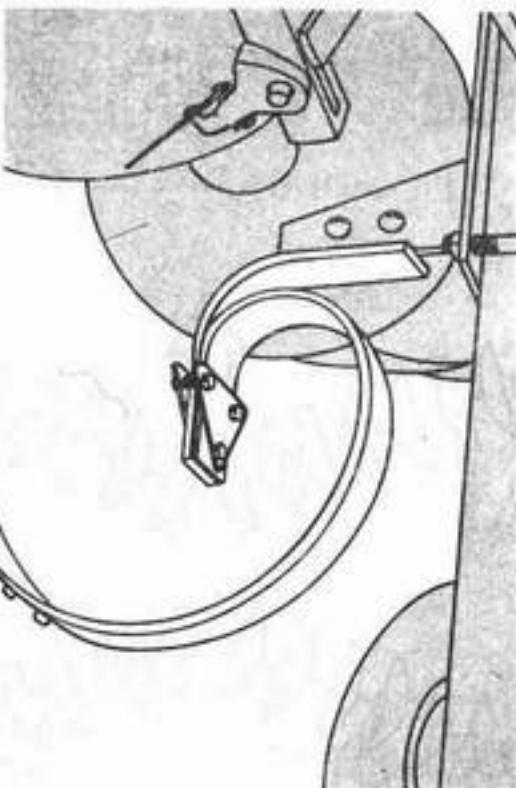
هرسهای بشقابی شخمکن معمولاً از نوع هرسهای بشقابی سندوم و افست می‌باشد و مخصوص زمینهای سخت و خاشک زیاد ساخته می‌شوند. از آنجاییکه این نوع هرسها برای شرایط بسیار سخت دیسک زدن ساخته می‌شوند، دارای شاسی سنگین‌تر، بشقابهای بزرگ‌تر، فضای بیشتر بین بشقابها و استحکام بیشتر نسبت به هرسهای بشقابی می‌باشد.

در مناطقی که شخم عمیق و پوشش کامل خاشک به وسیله گاوآهن برگردان دار مورد نظر و موردنیاز نیست، از هرسهای بشقابی شخمکن می‌توان برای خاک‌ورزی اولیه استفاده نمود. چنانچه با این نوع هرسهای بشقابی سنگین - کار، یک یا دوبار زمین خاشک دار دیسک زده شود، این هرسها خاشک را تا عمق ۲۰ - ۱۵ سانتیمتری از سطح خاک (حتی در عمقهای بیشتری در خاکهای سیکتر) مخلوط کرده، پوشش مناسبی از خاشک در سطح خاک به جای می‌گذارد و بدین ترتیب ستر بذر قابل قبولی را آماده می‌سازند.

با به جای گذاردن قسمتی از خاشک در سطح خاک (پوشش نسبی با خاشک)، هرسهای بشقابی شخمکن در کاهش فرسایش بادی و آبی خاک، جذب ریزش‌های جوی و کاهش آبدی سطحی کمک می‌کنند.

حداکثر نفوذ هرسهای بشقابی شخمکن و بهترین عمل پوشانیدن خاشک، در خاکهای سیک تا متوسط حاصل می‌شود. خاشک سنگین و خاکهای سنگین‌تر، نفوذ در خاک را محدود می‌کنند، باعث کاهش در پوشانیدن روی خاشک می‌شوند و برای گرفتن نتیجه بهتر ممکن است به دیسک زدن اضافی نیاز داشته باشند.

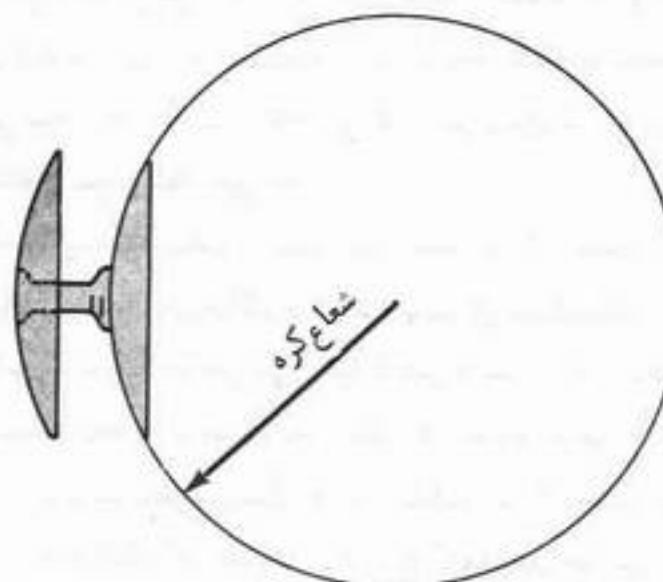
شکل ۱۶-۱۳: روشی از بین بدن نوار (پشتنه) دیگر نخوردۀ ای که بین دو گروه بشقابهای جلوئی هرسهای بشقابی سندوم به نفعه میان شکن با ساقه دندانه‌غیری برای از بین بردن بشقابهای مانده بین گروه‌های بشقابهای جلو به شاسی متصل شده است.

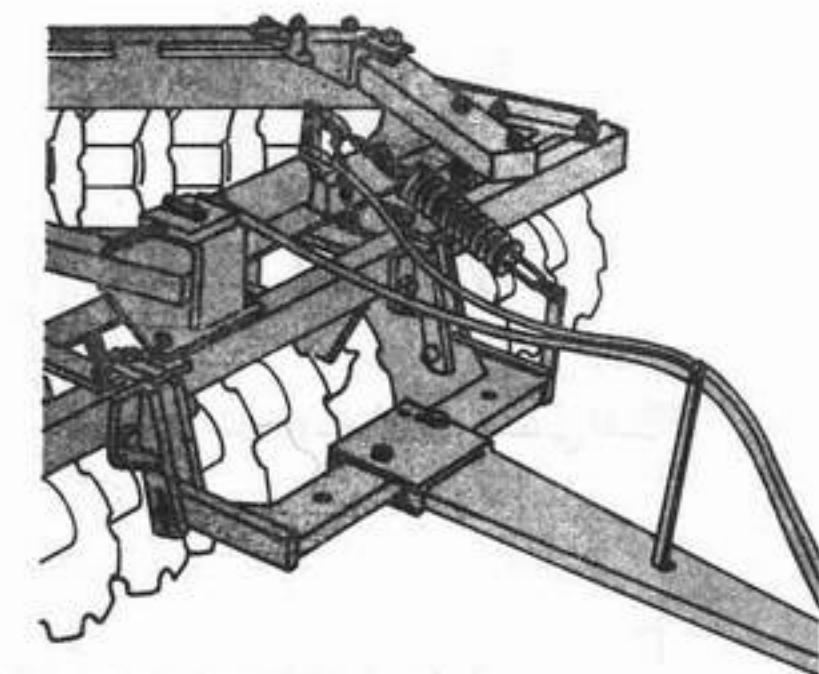
انواع بشقابها (بیغه‌ها)

بشقابهای هرسهای بشقابی به شکل قسمتی از یک جسم کروی توخالی ساخته می‌شوند (شکل ۱۶-۱۵)، که گودی آنها معکن است از نوع مخروطی یا کروی باشد (شکل ۱۶-۱۶). نوع مخروطی معمولاً "عمل دیسک زدن را باشد بیشتری نسبت به نوع کروی انجام می‌دهد، اما تمايل آن به گیرکردن در برخی از خاکهای چسینده زیادتر است. قطر اپره بشقابها معمولاً" متفاوت بوده و از $۲۱/۱$ تا $۴۰/۶$ سانتیمتر (۲۸ تا ۱۶ اینچ) تغییر می‌کند. انواع معمولی دارای بشقابهایی به قطر $۶۱/۱$ تا $۴۵/۲$ سانتیمتر (۲۸ تا ۲۴ اینچ) و انواع سنگین دارای بشقابهایی به قطر $۷۱/۱$ تا $۶۶/۱$ سانتیمتر (۲۸ تا ۲۶ اینچ) می‌باشند. بعضی از انواع سیار سنگین دارای بشقابهایی به قطر $۸۱/۲$ سانتیمتر (۲۲ اینچ) هستند. هر یک از اندازه‌ها دارای موقعیت خاصی در عملیات خاکورزی امروزی می‌باشد.

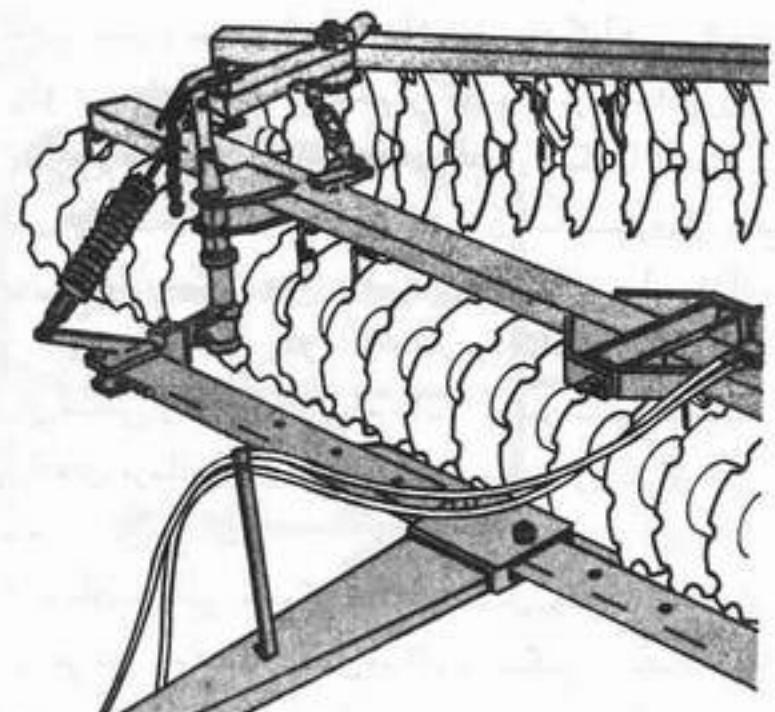
بشقابهای کوچک، با وزن یکسان، در خاکهای سخت بهتر از بشقابهای بزرگتر نفوذ می‌کنند، زیرا ناحیه در تماس با خاک این بشقابها، کاهش یافته است. اما بشقابهای بزرگتر خاشاک را بهتر از بشقابهای کوچک قطع می‌کنند، و این ناشی از زاویه‌ای است که بین سطح خاک و لبه برنده بشقاب در هنگام کار در عمق یکسان به وجود می‌آید.

شکل ۱۶-۱۵: بشقابهای کروی چنین به نظر می‌آیند که قسمتی از یک توب باشند.

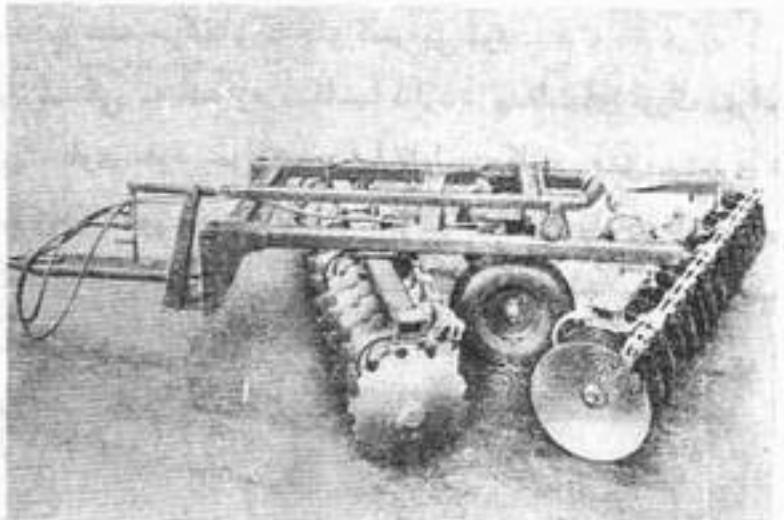

شکل ۱۶-۱۶: هرس بشقابی افست باز شده به طرف راست (چنانچه به عقب هرس نگاه گنیم).

شکل ۱۶-۱۷: هرس بشقابی افست باز شده به طرف چپ (چنانچه به عقب هرس نگاه گنیم).

هریک از بشقابها معمولاً "دارای یک صفحه تمیزکن می‌باشد (شکل‌های ۲-۱۶ و ۱۷-۱۶)." .

شکل ۱۶-۱۷: یک هرس بشقابی افست که در آن گروه بشقابهای با لبه کنگرهای در جلو هرس قرار گرفته و گروه بشقابهای با لبه صاف در عقب.

تنظیمات هرسهای بشقابی

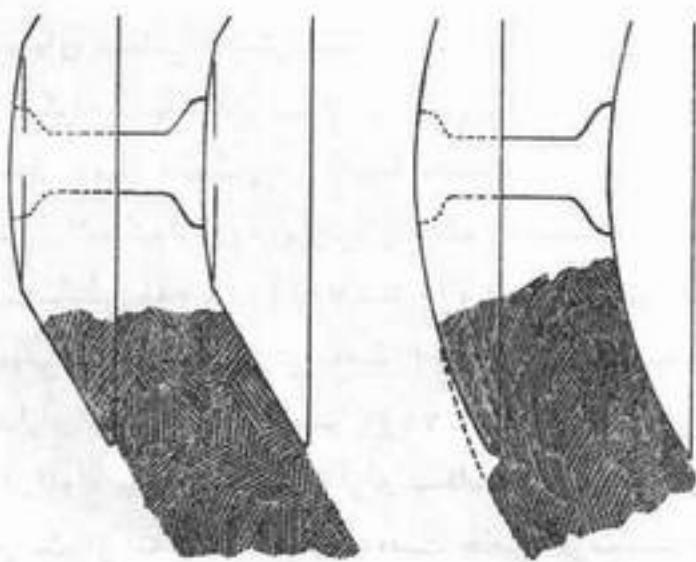
هرس‌های بشقابی دارای دونوع تنظیم مهم می‌باشد، (۱) تنظیم عمق و (۲) تنظیم تمايل جانبی بشقابها یا زاویه گروه‌ها.

تنظیم عمق

تنظیم عمق تنظیم اساسی کار هرسهای بشقابی است. این هرسها قادر به خردکردن ساقه‌های خاک شده در تمام عمق می‌باشند. چنانچه از هرس بشقابی به منظور کار در عمق کم یا مخلوط کردن مواد شیمیائی با خاک استفاده می‌شود، عمق کار آن را می‌توان با تنظیم چرخهای حمل‌کننده آن کنترل کرد.

نفوذ در زمینهای شخم شده مسئله‌ای نیست، اما هنگامی که از هرسهای بشقابی برای خاکورزی اولیه در زمینهای شخم نشده به منظور خردکردن بقایای گیاهی سطحی و مخلوط کردن آن با خاک و مسطح نمودن سطح خاک استفاده می‌شود، این نفوذ یک عامل است. نفوذ در شرایط زیر افزایش می‌باید:

- ۱- افزایش زاویه گروه بشقابها.

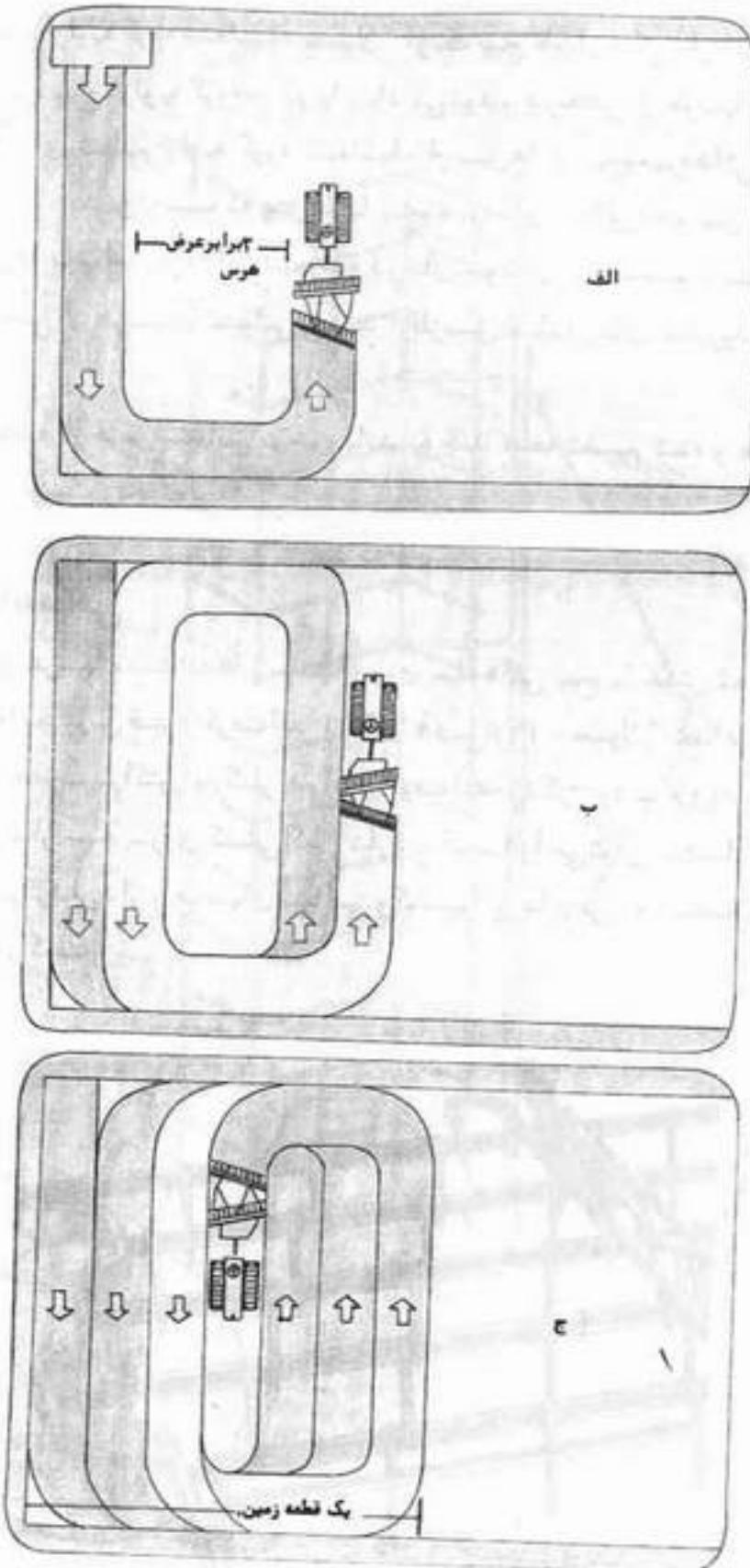

شکل ۱۶-۱۶: خاک در بین بشقابهای مخروطی (سمت چپ) بهتر حرکت می‌کند تا در بشقابهای گروی (سمت راست).

خصامت بشقابهای هرسهای بشقابی در انواع مختلف متفاوت است و از حدود ۹/۵ تا ۲ میلیمتر (۲ تا ۱/۱ اینچ) تغییر می‌کند تا تمام نیازها، از تهیه بستر بذر گرفته تا عملیات سکین خاکورزی اولیه، در سخت ترین شرایط انجام گیرد.

لبه تیغه‌ها ممکن است از طرف خارج (طرف محدب بشقاب)، و یا از طرف داخل (طرف مقعر بشقاب) تیز گردد. تیز کردن تیغه‌ها از طرف مقعر بشقابها موجب نفوذ بیشتر آنها در خاکهای سخت می‌شود، در حالیکه تیغه‌هایی که از طرف خارج تیز شده‌اند در شرایط معمولی و در خاکهای سنگ‌دار بهتر عمل می‌کنند.

لبه بشقابها ممکن است صاف یا کنگرهای (دندانه‌دار) باشد. بشقابهای لبه کنگرهای (شکل ۱۶-۱۷ و ۱۷-۱۶) در خاکهای سخت بهتر از بشقابهای لبه صاف نفوذ می‌کنند، زیرا ناحیه در تماس با خاک لبه خارجی آنها کاهش یافته است. بشقابهای مخروطی و گروی، هردو با لبه‌های کنگرهای موجود می‌باشند. شکل ۱۷-۱۶ هرسی را نشان می‌دهد که دارای هردو نوع بشقاب می‌باشد. در صورتیکه هرس بشقابی دارای بشقابهای لبه صاف و کنگرهای باشد، بشقابهای لبه کنگرهای معمولاً "بر روی گروه‌های جلویی هرس‌های بشقابی بسته می‌شوند تا عمل قطع کردن و نفوذ بشقابها در خاک بهتر انجام گرد، و بشقابهای لبه صاف در عقب قرار می‌گیرند تا به عمل خردکردن خاک و تسطیح زمین کمک نمایند (شکل ۱۷-۱۶)."

شکل ۱۶-۱۸: طریقه استفاده از هرس بشقابی (دیسک زدن) در زمین قطعه‌بندی شده.

۲- پائین نگهداشت نقاط اتصال (نقطه اتصال ریانه یا مالبند هرس به مالبند تراکتور) .

۳- افزایش وزن روی هریک از بشقابها .
نفوذ با ازدیاد سرعت حرکت روبه جلو کمتر می شود .

نفوذ همچنین بستگی به اندازه بشقابها دارد . بشقابهای بزرگ به راحتی بشقابهای کوچکتر ولی با وزن مساوی نفوذ نمی کنند ، اما قابلیت کار در عمق بیشتری دارند . فاصله بشقابها روی محور ، در میزان نفوذ موثر است . چنانچه فاصله بین بشقابها کم باشد خاک را بیشتر خرد می کنند ، در حالیکه بشقابهای با فاصله بیشتر موجب نفوذ بیشتری شده و خاشک را بهتر رد می کنند . در بعضی از مدل‌های هرسهای بشقابی تندوم ، فاصله بشقابهای گروه‌های جلو بیشتر از فاصله بشقابهای گروه‌های عقب است .

تنظیم زاویه گروه‌ها

زاویه معمول برتر گروه‌های بشقابها در هرسهای بشقابی تندوم و دوزانوئی ، ۲۰ تا ۱۵ درجه از خط عمود شده به جهت حرکت می باشد ، اما در بعضی از هرسهای بشقابی افست این زاویه ممکن است تا ۵ درجه نیز برسد . افزایش این زاویه موجب افزایش نفوذ بشقابها در خاک ، شدت قطع خاشک و افزایش قدرت موردنیاز هرس می گردد . گروه‌های جلویی هرسهای تندوم و افست بیشترین عمل خاکورزی و قطع کردن را انجام می دهند . عوامل زیادی در انتخاب زاویه گروه‌ها تاثیر می گذارد که عبارتند از :

۱- نتیجه موردنظر از کار با هرس بشقابی - مانند تهیه بستر بذر ، قطع کردن و مخلوط کردن خاشک و خاکورزی اولیه .

۲- سختی خاک - زیاد کردن زاویه گروه بشقابها موجب نفوذ بیشتر در خاک می گردد .

۳- رطوبت خاک - برای خاک مرطوب زاویه گروه بشقابها باید کم شود تا از مسدود شدن و گیرکردن بشقابها جلوگیری گردد ، برای نفوذ در خاک خشک ، زاویه گروه بشقابها باید افزایش یابد .

۴- عمق کار موردنظر - حداقل زاویه گروه بشقابها ، حداقل عمق کار را به وجود می آورد .

۵- میزان خاشک موجود بر روی زمین - برای قطع کردن و پوشاندن خاشک زیاد ، زاویه گروه بشقابها باید به حداقل برسرد . برای اینکه بغاایی گیاهی بیشتری بر روی خاک باقی بماند و از فرسایش خاک جلوگیری شود ، این زاویه باید به حداقل برسرد .

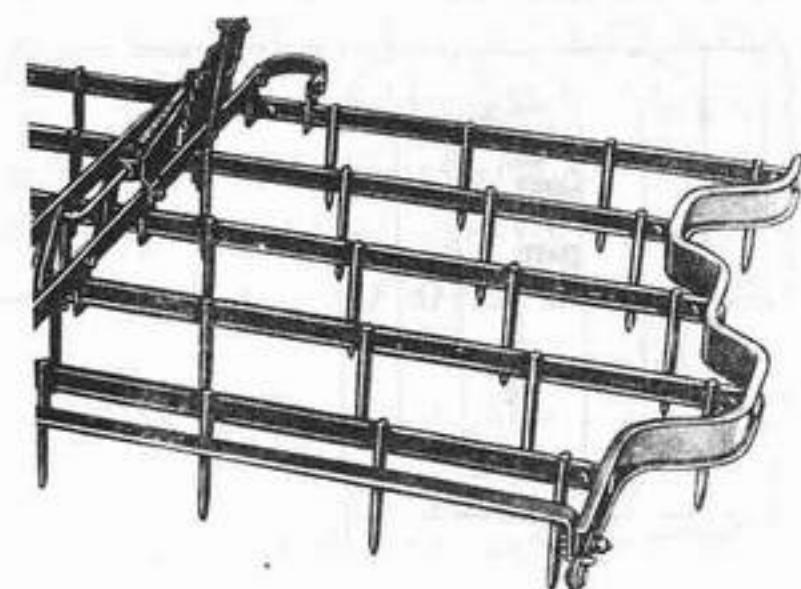
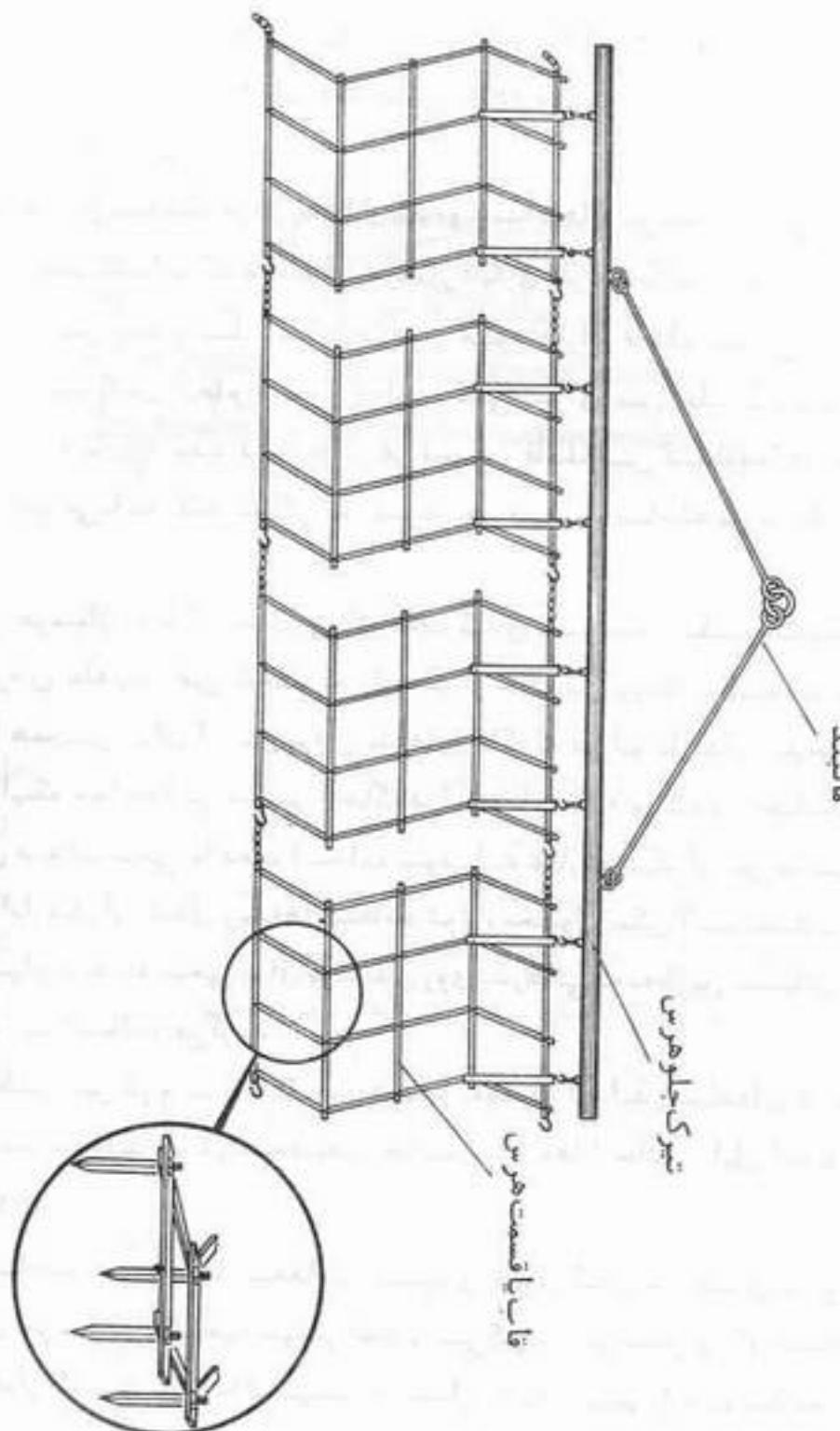
برای تنظیم زاویه گروه بشقابها، معمولاً "از یک پیچ طویل لنگی دار استفاده می‌شود، با پیچاندن این پیچ، زاویه گروه‌ها کم یا زیاد می‌شود. در بعضی از هرسها این پیچ وجود دارد، یالکه برای تنظیم زاویه گروه بشقابها، از پین‌ها یا پیچ‌ومهره‌های بر روی شاسی استفاده می‌گردد. بدین ترتیب که پین‌ها یا پیچ‌ومهره‌ها را درآورده و پس از تنظیم زاویه بوردنظر، پین‌ها یا پیچ‌ومهره‌هارا دو مرتبه درجای خود قرار می‌دهیم. تنظیم زاویه گروه بشقابها در بعضی از هرس‌های بشقابی جدید از طریق سیلندرهای هیدرولیکی از راه دور انعام می‌گیرد.

برای استفاده از هرس بشقابی، زمین باید به چند قطعه تقسیم شده و هر قطعه مطابق شکل ۱۸-۱۶ دیسک زده شود.

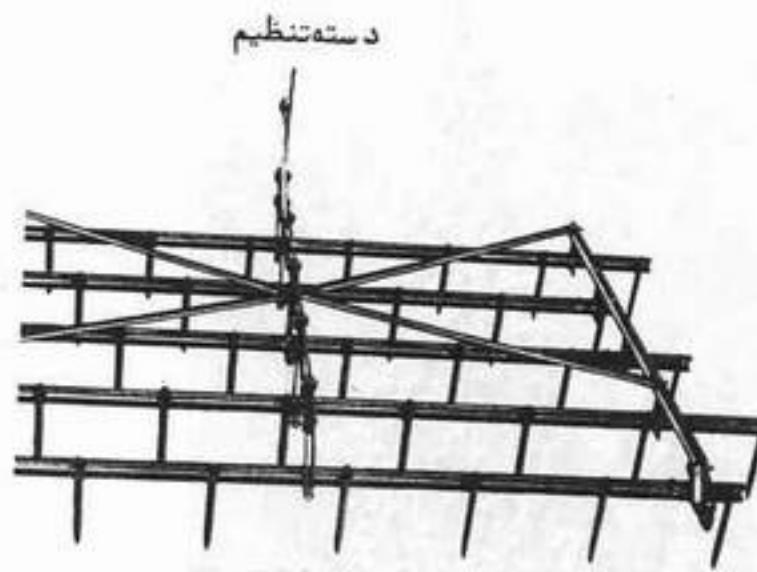
هرسهای دندانه میخی

در این نوع هرس‌ها، دندانه‌ها (میخها) روی میله‌های پیچ یا جوش شده‌اند. میله‌ها به توبه‌خود در قاب هرس قرار گرفته‌اند (شکل ۱۹-۱۶). معمولاً "تعداد زیادی از این قابها به تابع قدرت تراکتور درکنار هم قرار گرفته‌اند (شکل ۲۰-۱۶)، و از آنجاییکه این نوع هرس نیاز به نیروی کششی کمی دارد، آنها را می‌توان به دنبال سایر ادوات (کاواهای برگردان دار، هرس‌های بشقابی و کولتیواتورهای مزرعه) به منظور صاف کردن زمین و بستر بذر کشید.

شکل ۱۸-۱۶: یک هرس دندانه میخی چهار چله از ۳۳.

شکل ۱۹: یک قاب یا یک قسمت از هرس دندانه میخی.

شکل ۱۶-۲۱: دسته تنظیم عمق در هرس دندانه میخی.

هرسهای زنجیری

این نوع هرسها از تورهای زنجیری ساخته شده‌اند (شکل ۲۲-۱۶). تورهای زنجیری هرسها همچنین برای از بین بردن سله‌های خاک که در اثر بارندگی بوجود آمدند، به منظور اینکه جوانه‌ها سریعتر سر از خاک درآورده‌اند استفاده می‌شود. از این قطعات از هر طرف مانند حلقه‌های زنجیر در قطعه دیگر جای گرفته است. بدین ترتیب، تورهای زنجیری می‌توانند در هر حالت با وجود ناهمواری و پستی و بلندی زمین بدون اشکال با خاک تماس پیدا کنند. در محل اتصال یا گره قطعات تور زنجیری، تیغه‌های دو طرفه نصب شده‌اند. یک طرف این تیغه‌ها کوتاه‌تر از طرف دیگران است (شکل ۲۲-۱۶).

تنظیم عمق کار و شدت عمل این هرسها به وسیله گرداندن میله‌های عرضی که دندانه‌ها به آن پیچ شده‌اند، و درنتیجه تغییر حالت دندانه‌ها از حالت مایل انجام می‌گیرد (شکل ۱۶-۲۱). کار به‌آسانی می‌توان قابه‌های به‌یکدیگر متصل یا از هم جدا نمود. برای حمل و نقل و انتبار کردن، این تورها را می‌توان به‌آسانی لوله کرده یا روی هم قرار داد.

برای اینکه عمق کار و شدت کار کمتر شود، تورهای زنجیری را می‌توان پشت و رو نمود تا تیغه‌های کوتاه‌تر وارد خاک شوند.

هرسهای زنجیری برای تهیه بستر بذر، زیر خاک کردن بذر و سله‌شکنی مورد استفاده قرار می‌گیرند. از این هرسها همچنین در چمنزارها به منظور جمع کردن علفهای از سی

اکثر هرسهای دندانه میخی از قابهای (قسمت‌های^۱) با عرض ۱/۸ تا ۱/۲ متر (عنا ۴ فوت) تشکیل شده‌اند. عرض کار هرسهای دندانه میخی را می‌توان با اضافه یا کم کردن تعداد این قابها زیاد یا کم نمود. انواع سوار دارای ۵ تا ۲ قاب می‌باشد. از ارابه‌های چرخ دار برای حمل ۹ تا ۳ قاب، که عرضی تا ۱۶/۵ متر (۵۴ فوت) را بوجود می‌آورند، می‌توان استفاده نمود.

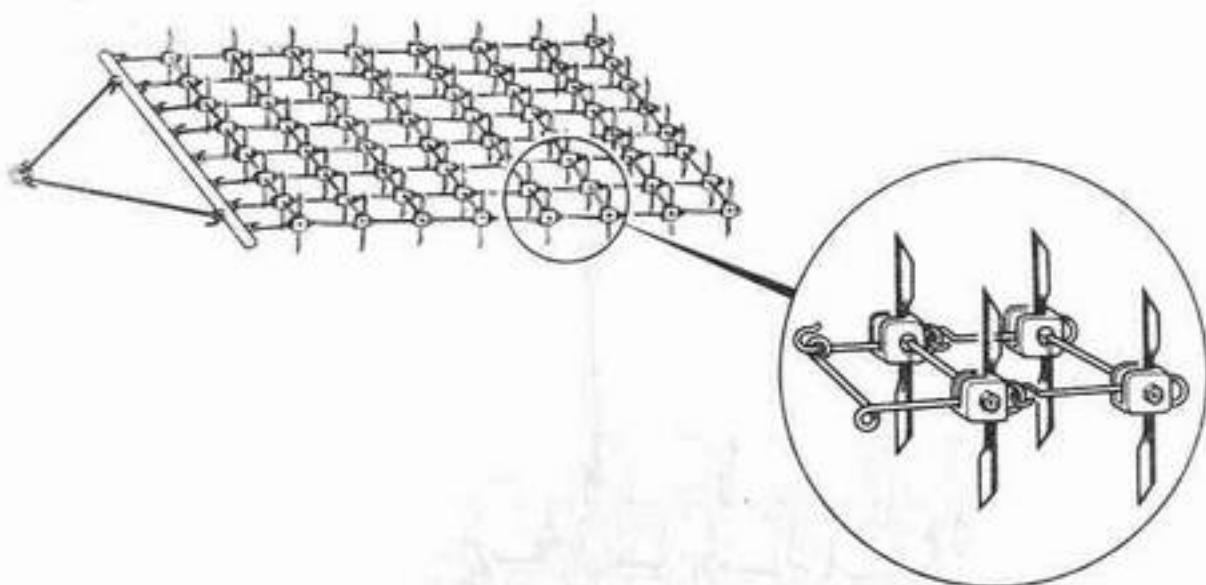
هر قاب از پنج میله عرضی تشکیل شده و دندانه‌های هر قسمت به‌طور زیگزاگ و به‌نحوی به قاب نصب شده‌اند که هیچ‌گدام در شیار دیگری حرکت نکنند، بلکه هریک در خط مربوط به‌خود پیش رفته و با دندانه هم‌جوار خود دارای فاصله معینی باشد تا کار هرس زدن به‌طور کامل انجام گرفته و فاصله کافی برای عبور خاشاک وجود داشته باشد. با وجود ۴۵ تا ۲۵ عدد دندانه در هر قسمت، فاصله بین دندانه‌ها در حدود ۵ تا ۲/۸ سانتی‌متر می‌باشد که بستگی به عرض هر قسمت و فاصله مورد نظر بین دندانه‌ها دارد.

از هرسهای دندانه میخی برای صاف کردن بستر بذر، شکستن کلوخهای نرم، و از بین بردن علفهای هرز کوچک که تازه سر از خاک درآورده‌اند استفاده می‌شود. از این هرسها همچنین برای از بین بردن سله‌های خاک که در اثر بارندگی بوجود آمدند، به از هرس دندانه میخی با دقت انتخاب نشود یا به عبارت دیگر از این هرسها بعد از جوانه زدن، اما قبل از تشکیل ریشه‌ها استفاده شود، محصول ممکن است بهشت آسیب بینند. از هرسهای دندانه میخی برای پوشاندن روی بذرها که به‌طریق دستپاش (درهم) کشت شده‌اند نیز استفاده می‌گردد.

تنظیم عمق کار و شدت عمل این هرسها به وسیله گرداندن میله‌های عرضی که دندانه‌ها به آن پیچ شده‌اند، و درنتیجه تغییر حالت دندانه‌ها از حالت مایل انجام می‌گیرد (شکل ۱۶-۲۱).

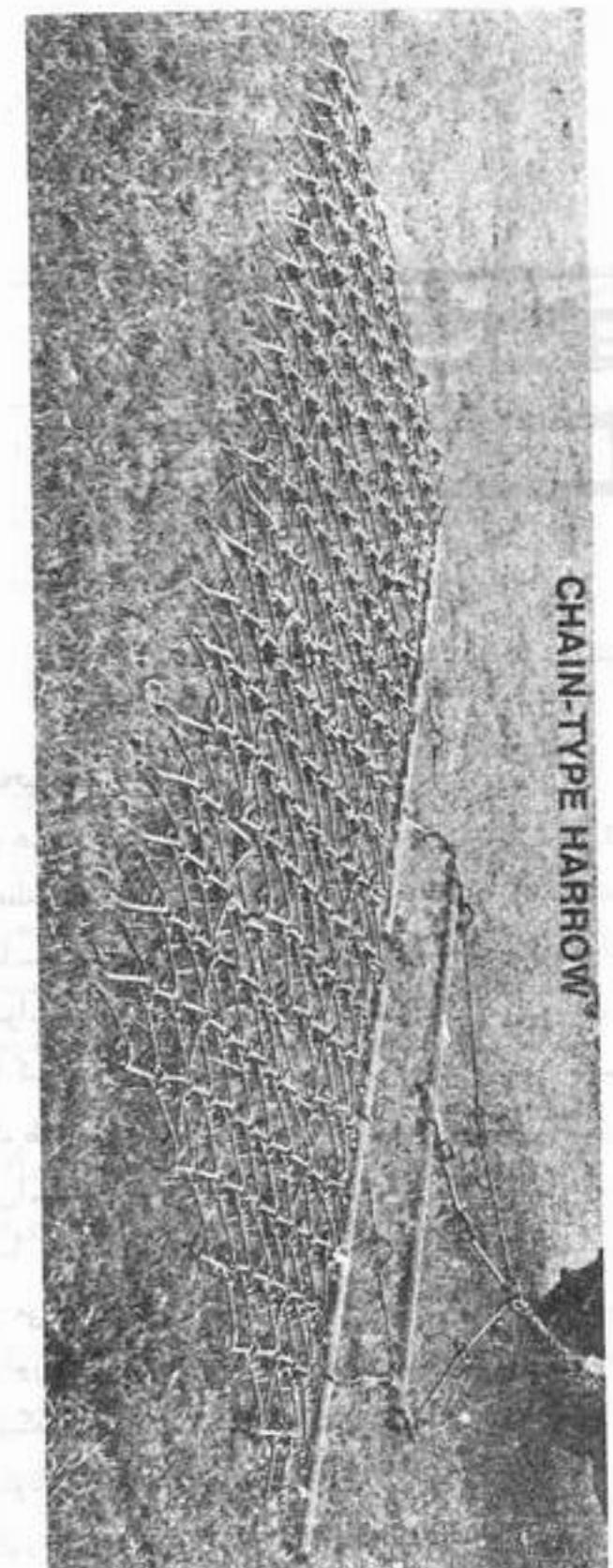
چنانچه دندانه‌ها به‌حال قرار گیرند، عمق کار بیشتر شده و عمل خرد کردن کلوخهای بهتر انجام می‌گیرد. در صورتی که دندانه‌ها به‌حال مایل قرار گیرند، خاشاک بهتر از میان آنها عبور کرده و سطح زمین صاف تر می‌گردد.

رفته (مرده)، سست کردن خاک سطحی برای کشت مزارع و پخش فضولات دامی استفاده می‌شود.

شکل ۱۶-۳۳: تیغه‌های دوطرفه هرس زنجیری.

شکل ۱۶-۳۴: هرس زنجیری در حال انجام کار.

هرسهای دندانه فنری

هرسهای دندانه فنری (شکل ۱۶-۲۴)، در عمق ۱۵/۲ تا ۷/۶ سانتیمتری خاک کار می‌کنند و برای از بین بردن سله‌خاک، بالا آوردن و خرد کردن کلوخهایی که زیاد سخت نیستند، کشیدن و بالا آوردن ریشه‌های علفهای هرز مورد استفاده قرار می‌گیرد، چنانچه از این هرس بلافاصله بعد از شخم استفاده گردد، موجب بسته شدن فضاهای حالی در خاک گشته، کلوخها را خرد کرده و سطح خاک را تسطیح و آماده کشت می‌نماید. هرس دندانه فنری وسیله‌ای بسیار خوب و سبک برای آیش تابستانه، باغات میوه و موکاریها می‌باشد. نفوذ بیشتر در خاکهای سله بسته و شدت عمل بیشتر در از بین بردن علفهای هرز سر ز شده، باعث می‌شود هرس دندانه فنری مناسب‌تر از هرس دندانه میخی برای تهیه بستر بذر باشد. اما، به علت اینکه هرسهای بشقابی بزرگ و کولتیواتورهای مزرعه، به حد توصیف اکر کولتیواتورهای مزرعه دارای پسخه غازی‌های پهن باشند، در زمینهای سخت بسیار خود می‌کند و علفهای هرز سفت را بهتر از بین می‌برند، این ادوات در مصاری از مزارع حاکم‌زین هرسهای دندانه فنری شده‌اند.

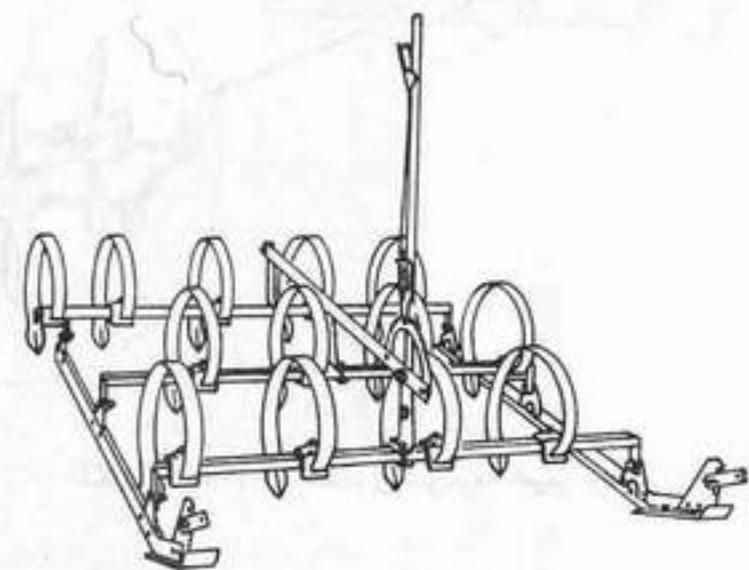

شکل ۱۶-۲۵: انواع دندانه‌های فنری.

عمق نفوذ دندانه‌ها بهوسیله تنظیم زاویه دندانه‌ها در حالیکه داخل خاک می‌شوند و بلندگردن یا پاشین آوردن کفشهای لغزنهایی که در زیر هرقاب قرار گرفته است انجام می‌گیرد. زاویه دندانه‌ها بهوسیله یک دسته یا بهوسیله نیروی هیدرولیک بسته به طرح و طرز کار هرس، تنظیم می‌گردد. شکل ۱۶-۲۴ یک قسم هرس دندانه فنری را نشان می‌دهد که دارای دسته تنظیم زاویه دندانه‌ها و کفشهای تنظیم عمق می‌باشد.

کاندیشنرهای مزرعه

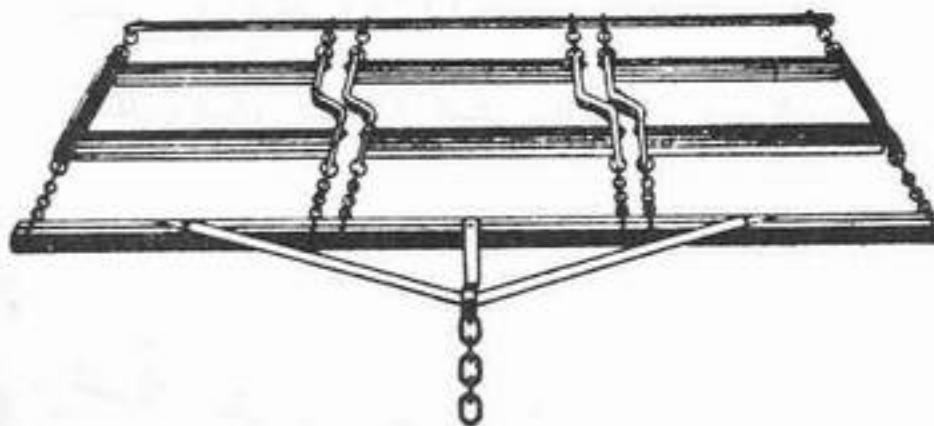
کاندیشنرهای مزرعه در حقیقت هرسهای دندانه فنری چرخ دار سنگین کاری هستند که عریض‌تر و قوی‌تر ساخته می‌شوند. این ماشینهای سبک وزن برای تهیه بستر بذر، تکشتن خاک، از بین بردن علف و علفهای هرز، کترل غلات خودرو، مخلوط کردن مواد سمیایی و کود با خاک و از بین بردن فصاهای خالی خاک طراحی شده‌اند. عمق کار اکثر ضخامت دندانه‌های فنری معمولاً "۸ میلیمتر (۰/۴ سانتیمتر) و پهنه‌ای آنها ۱۶-۲۵ نشان داده (۰/۱ اینچ) می‌باشد. دندانه‌های فنری در سه نوع معمول که در شکل ۱۶-۲۵ نشان داده شده است، عرضه می‌شوند. دندانه عمومی یا دندانه بستر بذر برای اغلب خاکها و تهیه بستر بذر معمولی به کار می‌رود. دندانه نوکتیز یا دندانه علف هرز برای از بین بردن علفهای هرز پایا مانند جانسون گرس و غیره، وسیله‌ای بسیار خوب می‌باشد. برای تهیه بستر بذر و از بین بردن علفهای هرز در خاکهای بسیار ساینده، از دندانه‌های نوکتیز دوسر که دوام آنها دوبرابر است و تعویض آنها ارزانتر تمام می‌شود، استفاده می‌گردد. هرس دندانه فنری در زمین سنگلاخی بهتر از هرس بشقابی عمل می‌کند، اما در زمینی که دارای خاشاک زیاد می‌باشد، به علت فضای عبور محدود در اکثر قابها، مسدود می‌گردد.

شکل ۱۶-۲۶: هرس دندانه فنری.

دندانه‌های فنری دارای قابهای (قسمتهای) به عرض ۱۸۰ تا ۹۰ سانتیمتر (۶ تا ۳ فوت) می‌باشد (شکل ۱۶-۲۶). اغلب قابها دارای سه محور دندانه‌دار می‌باشد. دندانه‌ها بر روی هریک از محورهای دندانه‌دار به فاصله ۳۰/۵ سانتیمتر (۱۲ اینچ) از یکدیگر قرار گرفته‌اند که در عمل دندانه‌ها به فاصله ۱۵/۲ سانتیمتر (۴ اینچ) از یکدیگر کار می‌کنند، بدون اینکه در خط یکدیگر حرکت نمایند.

برجهت کش نعیه شده است (شکل ۲۷-۱۶). زاویه تیغه‌ها نسبت به سطح خاک قابل تغییر است و تیغه‌ها عمل بریدن، جابجا کردن و سطح خاک را انجام می‌دهند. این مalleه‌ها دارای انواع سوار و کشی می‌باشد. سطح‌کنها کشی بزرگ تراکتوری، غالباً برای تسطیح زمین مزارع بزرگ مورد استفاده قرار می‌گیرند. این تسطیح‌کنها دارای یک شاسی طویل هستند که به وسیله دو یا چند چرخ حمل می‌شوند. در قسمت میانی این شاسی، تیغه تسطیح‌کندهای نعیه شده است (شکل ۲۸-۱۶). لبه تیغه تسطیح‌کن باید طوری تنظیم شود که محلی بلند از زمین را بریده و قبل از رسیدن به محل بلند دیگر، خاک بریده شده را در قسمتهای گود و پست زمین بریزد. بدین ترتیب، عملیات تسطیح زمین به‌طور یک‌نواخت و سریع انجام می‌شود. این تسطیح‌کنها دارای اندازه‌های مختلف بوده و عرض آنها معمولاً در حدود $4/8$ تا 3 متر (۱۶ تا ۱۲ فوت)، و طول آنها در حدود $7/5$ تا $5/15$ متر (۲۵ تا ۱۲ فوت) می‌باشد. نوع دیگر تسطیح‌کنها، تیغه‌های تسطیح‌کن ساده سوار می‌باشد که برای تسطیح مزارع کوچک مورد استفاده قرار می‌گیرند (شکل ۲۹-۱۶).

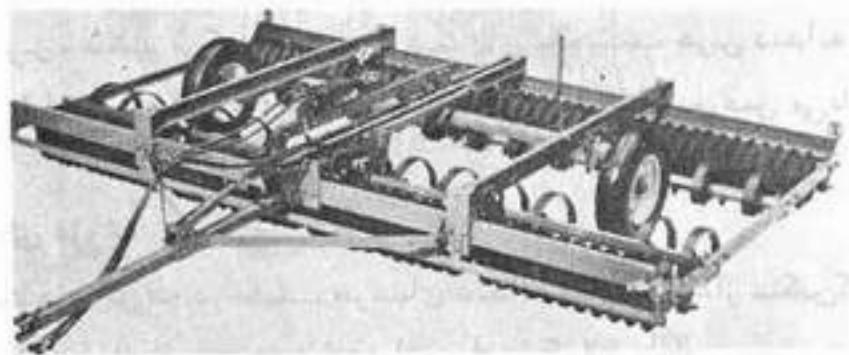
شکل ۱۶-۲۷: ماله.

غلطکها^۱

غلطکها با خردکنده‌ها^۲ ادواتی هستند که به منظور تکمیل بستر بذر می‌کار می‌روند. هدف اصلی از به‌کاربردن این ادوات شکستن سله خاک، خردکردن کلوخها، فشردن سطح خاک و ستن فضاهای خالی نزدیک سطح خاک به منظور کمک در جوانه‌زنی سریع بذر

هرسهای غلطک دار

هرسهای غلطک‌دار نوعی مخصوص از وسایل تکمیل‌کننده بستر بذر می‌باشد که هم دارای غلطکهای سنگی و هم دارای دندانه‌های فنری سنگی کار هستند (شکل ۲۶-۱۶). این ادوت برای کار بهاره در زمینهای که در پائیز شخم خورده و توسط باران و برف فشرده گشته‌اند، یا در زمینهای که در بهار شخم شده‌اند و بر اثر خشک شدن خاک، کلوخهای زیادی در آنها به وجود آمده است، مناسب می‌باشد. این وسیله، به‌ویژه در غلطکهای حلقوی، کلوخهای سطحی را خرد می‌کند. سپس دندانه‌های فنری قسمت هرس آن، کلوخهای زیرخاک را به سطح آورده تا به وسیله غلطکهای عقبی خرد شوند. بیشترین تاثیر کاری این وسیله در زمینهای است که قادر بقایای گیاهی هستند.

شکل ۱۶-۲۶: هرس غلطک‌دار با دور دیاف غلطک و دور دیاف دندانه‌های فنری عمیق کار.

تسطیح‌کنها^۱

در مناطقی که از آبیاری سطحی استفاده می‌شود، تسطیح زمین بکی از عملیات ضروری برای زراعت محصولات محسوب می‌شود (تفوڑ آب در مزارع تسطیح شده، یک‌نواخت بوده و سیار موثر می‌باشد). همچنین امکان حاری شدن آب و فرسایش خاک به‌طور فایل ملاحظه‌ای کاهش می‌باید. برای تسطیح کردن زمین مزارع وسایل مخصوصی ساخته شده است. انواع سک که ماله^۲ نام دارند دارای قابی می‌باشند که در آن تیغه‌های جوبی یا فلزی عمود

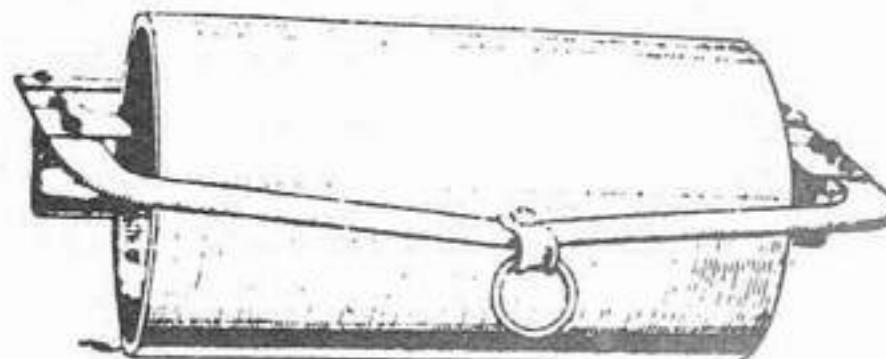
می‌باید، از غلطکها همچنین می‌توان برای فشردن خاک اطراف ریشه‌های گندم که بر اثر بخندان زمستانه بالا آمده‌اند و فشردن خاک روی بدراهای نازه‌گشته استفاده نمود.

باشد، از غلطکها درسیاری از شرایط زراعی می‌توان استفاده کرد، اما نمی‌توان انتظار داشت که باعث برطرف شدن مشکلات بوجود آمده ناشی از ساختمان ضعیف خاک، کار درخاک پیش از حد مرطوب، یا سایر شرایط نامطلوب یا مدیریت ضعیف گردد.

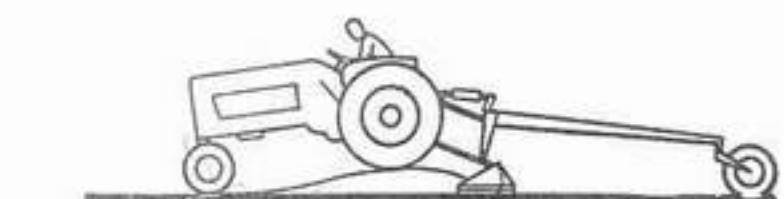
غلطکها دارای انواع متعددی هستند که مهمترین آنها عبارتند از: غلطکهای صاف، غلطکهای حلقه‌ای (پرهای) ۷ شکل و غلطکهای توام با حلقه‌های لبه صاف و لبه دندانه‌دار.

غلطکهای صاف^۱

هر اندازه در غلطکها مقدار فشار بر واحد سطح (فشار مخصوص سطح غلطک) بیشتر باشد، قابلیت آن برای خرد کردن کلوخها بهتر است. این فشار در غلطکهای با سطح صاف از همه کمتر و مناسب با ایجاد پره، دماغه و یا ناهمواریهای دیگر در آن، بیشتر می‌شود. به این جهت از انواع غلطکهایی که ساخته می‌شود نوع صاف آن از سایر انواع کمتر در مزرعه مورد استفاده قرار می‌گیرد، مگر در مواردی که به کاربردن آن پیش از کشت ریزدانه‌ها مورد لزوم باشد (شکل ۱۶-۳۰).

شکل ۱۶-۳۰: غلطک صاف.

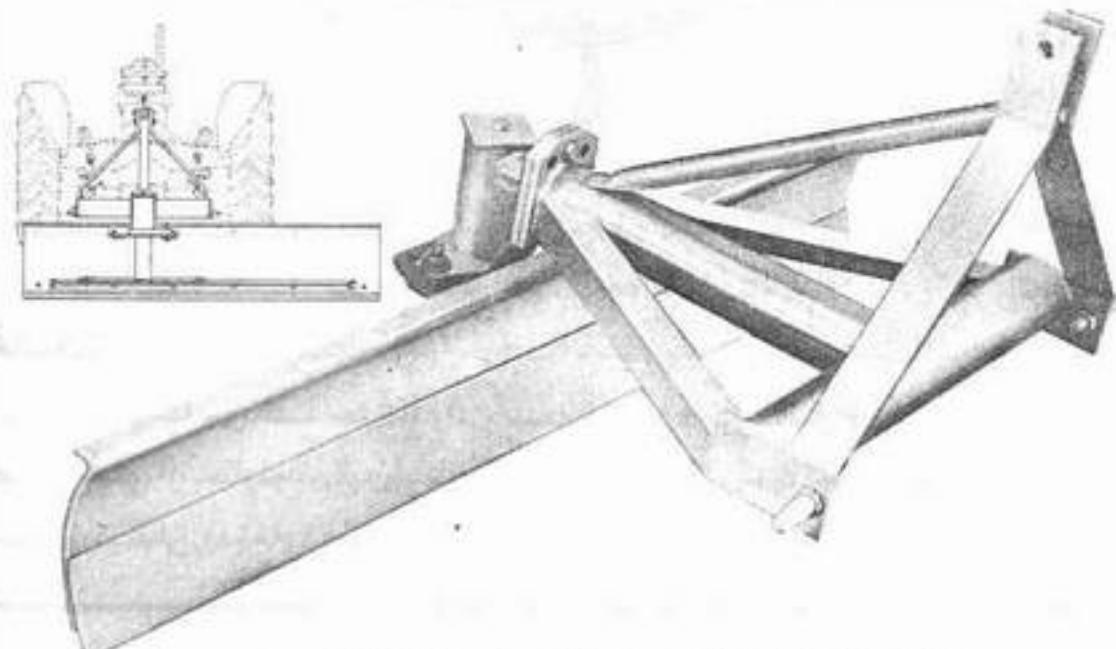

وقتی که چرخهای عقب تراکتور در بلندی قرار می‌گیرند، تیغه‌در حالت تراز قرار گرفته و پشت‌های اقطع می‌کند.

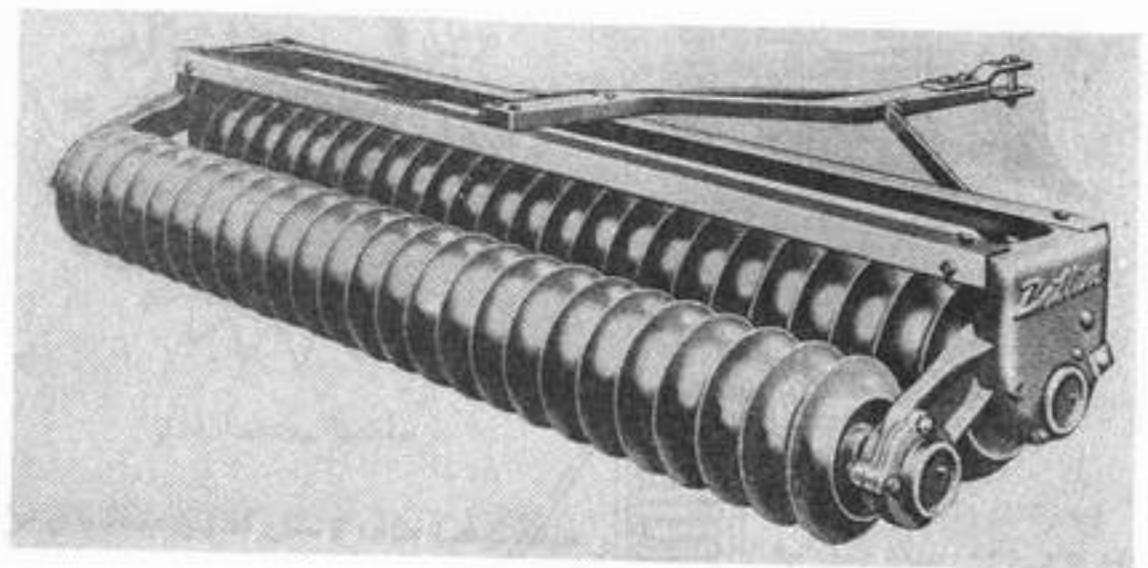

وقتی که چرخهای عقب تراکتور در داخل گودی می‌افتد، تیغه‌دو مرتبه در حالت تراز قرار گرفته و قسمت گود زمین را پرمی‌کند.

شکل ۱۶-۳۸: تسطیح‌گن گشی تراکتوری در حال کار.

شکل ۱۶-۲۹: تیغه تسطیح‌گن سوار پشت تراکتوری.

شکل ۱۶-۳۱: غلطک حلقه‌ای با دو گروه حلقه‌ای ۷ شکل.

غلطکهای توان با حلقه‌های لبه صاف و لبه دندانه دار

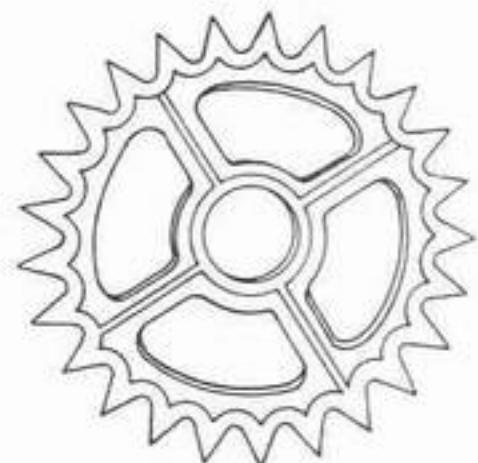
این نوع غلطکها دارای دو نوع حلقه می‌باشد، یکی حلقه‌های با لبه صاف با مقطع U و دیگری با لبه دندانه دار (شکل‌های ۳۲-۳۴ و ۱۶-۳۶). حلقه‌های لبه صاف به طور ثابت بر روی محور نصب می‌شوند و حلقه‌های دندانه دار به طور آزاد و یک درمان (۶ تا ۵ اینچ) می‌باشد. اما روش معمول این است که یک گروه دیگر از حلقه‌ها در عقب دستگاه قرار داده می‌شود، به طوری که حلقه‌های عقبی به اندازه نصف عرض یک حلقة جابجا شده‌اند و در هنگام حرکت، پشت‌های بوجود آمده به سیله حلقه‌های جلویی را می‌شکند و بدین ترتیب پشت‌های نازک‌تری را بوجود می‌آورند (شکل ۳۱-۱۶). گفته می‌شود که این نوع غلطک تا حدودی مانع فرسایش بادی خاک می‌گردد. یک بار استفاده از این غلطک باعث غلطاندن، خردشدن، فشردن، مسطح کردن و سله‌شکنی خاک می‌شود. عرض کار از گل و خاکهای مرطوب کمک می‌کند.

غلطکهای صاف برای مرمت و نگهداری براتع دربیمار، به سیله فشردن ریشه‌ها به زمین، پس از بالا آمدن آنها در اثر بخندان زمستانه مورد استفاده قرار می‌گیرند. پوشش غلطکهای صاف از جنس ورقه چدنی با غلولای ۶ تا ۳ میلیمتری بوده و داخل آنها با مواد سنگین‌کننده از قبیل سیمان، شن یا آب بر می‌شود. برای اینکه غلطکهای صاف در سرپیچها بهتر گردش کنند، از دو یا سه قسمت تشکیل شده‌اند.

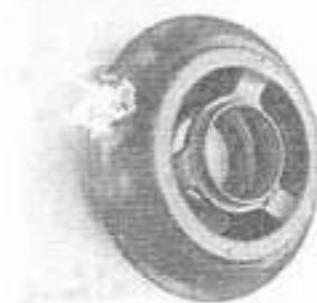
غلطکهای حلقه‌ای ۷ شکل^۱

این غلطکها از حلقه‌های (چرخهای) تشکیل شده‌اند که دارای لبه صاف و انتهای پهن با مقاطعی ۷ شکل می‌باشند. این حلقه‌ها با محور خود به طور ثابت در گیر می‌شوند (شکل‌های ۳۱-۳۲ و ۱۶-۳۶). پس از اینکه حلقه‌ها روی محور بسته شدند، سطوح موج داری را بوجود می‌آورند. پهنهای هریک از حلقه‌ها حدود ۱۵/۲ تا ۱۲/۷ سانتیمتر (۶ تا ۵ اینچ) بوده و قطر آنها بین ۴۵/۷ تا ۲۵/۴ سانتیمتر (۱۸ تا ۱۵ اینچ) می‌باشد. حلقه‌ها ممکن است مرکب از یک یا دو قطعه باشند. جنس حلقه‌ها معمولاً "ازجدن" است.

هنگامی که حلقه‌ها روی محور قرار داده می‌شوند و روی خاک می‌غلطند، پشت‌هایی در سطح خاک بوجود می‌آورند. چنانچه فقط یک گروه از حلقه‌ها به کار رود، پشت‌های ایجاد شده تا حدودی بزرگ بوده و اندازه آنها از نوک یک پشت‌تا پشته دیگر ۱۵/۲ تا ۱۲/۷ سانتیمتر (۶ تا ۵ اینچ) می‌باشد. اما روش معمول این است که یک گروه دیگر از حلقه‌ها در عقب دستگاه قرار داده می‌شود، به طوری که حلقه‌های عقبی به اندازه نصف عرض یک حلقة جابجا شده‌اند و در هنگام حرکت، پشت‌های بوجود آمده به سیله حلقه‌های جلویی را می‌شکند و بدین ترتیب پشت‌های نازک‌تری را بوجود می‌آورند (شکل ۳۱-۱۶). گفته می‌شود که این نوع غلطک تا حدودی مانع فرسایش بادی خاک می‌گردد. یک بار استفاده از این غلطک باعث غلطاندن، خردشدن، فشردن، مسطح کردن و سله‌شکنی خاک می‌شود. عرض کار غلطکهایی که دارای یک گروه حلقه هستند بین ۲/۷ تا ۳/۷ متر (۱۲ تا ۹ فوت) و غلطکهایی که دارای سه گروه حلقه در کار هم هستند بین ۳/۷ تا ۷/۳ (۱۲ تا ۲۴ فوت) است. در هنگام حمل و نقل انواع سه گروهی، گروه‌های طرفین را می‌توان در پشت گروه میانی قرار داده، آنها را به یکدیگر و به گروه میانی متصل کرده و به آسانی آنها را حمل و نقل نمود (شکل ۳۲-۱۶).

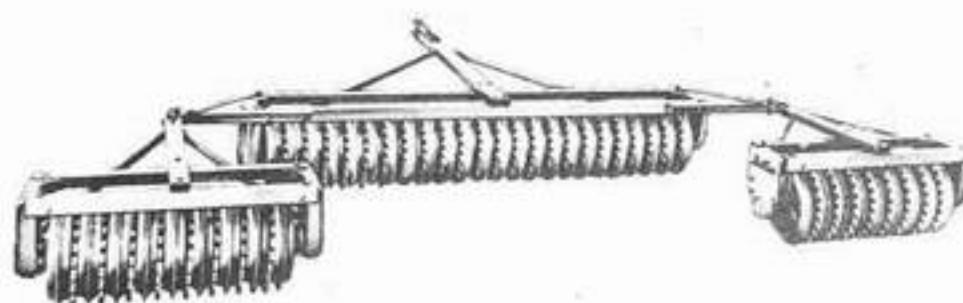

حلقه با لبه دندانه دار

حلقه با لبه صاف / شکل

شکل ۱۶-۳۳: حلقة با لبه دندانه دار و حلقة با لبه صاف / شکل که در غلطکهای توام بکار می روند.

شکل ۱۶-۳۴: یک غلطک توام با سه گروه حلقات.

شکل ۱۶-۳۴: یک غلطک توام با سه گروه حلقات.

